

Om speditörens stora öring samt om fiske i vit skjorta och prickig slips...

Text: Advokaten
Teckningar: Arkitekten
Fångst: Speditören

Med stor inlevelse och med fäktande armar berättade Arkitekten, att han haft en stor jäkel på – det var nog en lax, sa han – som i en enda rusning dragit ut hela linan och sliit av den. Eftersom lax knappast förekommer i den delen av Ån, där Arkitekten håller till och eftersom han vid tillfället fiskat med wobbler, tänkte Advokaten, att det nog varit något annat, gädda eller någon fisk, som krokats i kroppen, men han sa ingenting.

”Var stod den?” frågade Speditören intresserat.

Till svar gav Arkitekten en utomordentligt suddig beskrivning av fiskeplat-

sen, en beskrivning, som kunde gälla vilket ställe som helst vid vilket fiskevatten som helst i norra Europa. Arkitekten är rädd om sina upptäckter av stor fisk och det skall inte förnekas, att det ibland kan finnas skäl att inte ge allför precisa anvisningar om sådant, särskilt inte när Speditören är i närheten. Den stora fisken hamnar annars lätt i Speditörens häv.

Speditören delar däremot gärna med sig till sina fiskebröder, när han hittat en grov fisks ståndplats. I början av juli för något år sedan berättade han för dem, att det stod en riktigt stadig bit på kanske ett par kilo ungefär femtio meter uppströms kvarnbron. Den hade välut sig över hans fluga kvällen innan, och synen av den tjocka guldgliitrande kroppen hade nästan tagit andan ur honom.

"Den står nästan inne vid stranden, i bakvattnet på det djupa stället i viken mitt emot ön och under grenarna av den stora alen", preciserade Speditören, och eftersom det bara finns en ö med en vik mitt emot på den sträckan av An, kunde hans fiskebröder inte få en exaktare beskrivning.

Under natten närmast efter Speditörens avslöjande bärgade Advokaten en enorm öring, så stor att han behövde skottkärra för att transportera den från fiskeplatsen. Han hade hunnit halvvägs hem med kärran och fisken, när hans hustru väckte honom. Hustrun sa, när han berättade om drömmen, att det av ordningen i sängen att döma verkade ha varit fråga mer om världskrig än om fiske.

Under dagen hade Advokaten svårt att släppa tankarna på den stora öringen i viken, och han rörde ihop den med det drömda fisket, så att den fick gigantiska proportioner. På kontoret interpunkterades juridiken av dagdrömmar, i vilka han befann sig i vild kamp med jätteöringen.

Hemkommen skyndade sig Advokaten igenom middagen utan att egentligen hinna smaka ordentligt på vad som bjöds. Med sista tuggan ännu osvuld rafsade han samman fiskeutrustningen och klev i vadarna. Han var medveten om att de läckte i grenen men slog bort tanken på att laga dem före fisketuren; här gällde det att hinna upp till kvarnbron före Speditören.

Trots vadare och en ganska övergödd medelålders lekamen avverkade Advokaten i lätt joggingtakt kilometern upp till kvarnbron på ny personlig rekordtid. Flåsande och med benen fulla av mjölksyra konstaterade han, att ingen Speditör hunnit före honom – och ingen annan heller. Han ställde ifrån sig flugspöt mot kvarnbrons räcke.

Kvarnbron är sammanbyggd med dämmet till koarnen. Från bron kan man

se Ans båda ansikten; nedanför bron, där An smalnar av, är strömmen stark och virolande och vattnet skummar i vita kuddar kring stenarna. I djuphålorna finns gäddor, förbehållna kvarnagarfamiljen, och i kanten av forsen brukar strömstarar och forsärlor hålla till. Ovanför dämmet speglas kvällssolen i det stora breda lugnvattnet.

Dagen hade varit varm och ganska solig och molnen började bli rosa i kanterna. Advokaten visste, att det ännu var för tidigt för att den stora öringen skulle intressera sig för hans flugor; i denna delen av An är fisket nästan alltid bäst under en halotimme i skymningen. Advokaten hade därför tid på sig för de förberedelser han brukar vidta före fisket.

Den första förberedelsen är att om möjligt vattna en av buskarna vid bron. För att nå fiskens ståndplats måste man företaga en ganska omständig vandring, först ut till ön i mitten av An och sedan till ett stengrund nedströms ön, varifrån man fiskar med vattnet i midjehöjd. Advokaten fick tidigt under sitt fiskarliv erfarenhet av plötsligt påkomna naturbehov mitt under fisket och hann vid något tillfälle inte riktigt vada tillbaka till land, få av fiskevästen, ner vadarbyxorerna och ut vad som måste ut i denna situation, innan trycket blev honom övermäktigt. Blötan blev då rätt besvärande och tog effektivt död på intresset för vidare fiske den gången.

Den andra förberedelsen är att försöka komma underfund med vilka insekter, som kan tänkas utgöra dagens öringföda. På broräcket, som är gjort av gammal järnvägsräls, hittar man alltid spindelväv och i någon av spindelvävarna sprattlar alltid någon insekt i fåfånga försök att förlänga livet. På broräcket finner man också ofta nymfer som krupit upp för att kläckas; mot sommarens slut brukar vissa delar av räcket vara överslådade med tomma nymfskal, sköra och sorgsna påminnelser om avslutade svärmingar och en snart tilländalupen fiskesäsong.

Slutligen brukar Advokaten från bron försöka göra klart för sig var det tilltänkta bytet intar kvällsmålet. Det går i allmänhet alldeles utmärkt att från bron se ringarna i vattenspegeln av också de allra försiktigaste vak. Som vanligt gäller regeln, att vakens storlek står i omvänd proportion till fiskens; de små öringarna vakar energiskt och ljudligt plaskande medan deras större systrar och bröder diskret smuttar i vattenytan.

Advokaten skyndade sig att få den första förberedelsen undanstökad. Av någon anledning är det alltid samma buske som vattnas. Advokaten menar, att den med åren blivit avsevärt frodigare och större än sina artfränder i närheten...

Tillbaka på bron fann han i spindelvävarna på broräcket rester av dagsländor – mest vingar, kropparna hade tydligen fallit sönder under spindlarnas käftar – och en och annan ännu levande nattslända, ganska liten och ljust brungrå. Nattsländor av samma art jagade fram och tillbaka över vattenytan i sällskap med mängder av mycket små ljusa insekter. Advokaten försökte förgäves fånga ett av de små krypen i handen men hade ingen framgång och gav upp efter en stund.

"Det är säkert inte dom som intresserar fisken", tänkte han, ungefär som räven om rönnbären, "och om det är en Caenisart har jag ändå inga så små flugor med mig och sen är det där med fisherman's curse och så..."

Med dessa ursäkter för att avbryta studierna av insektslivet kunde Advokaten lugnt ägna sig åt att titta efter vak i närheten av viken under alen. Ett trettio-tal meter ovanför bron, strax nedanför stengrundet, hoppade några öringar som tycktes mer intresserade än Advokaten av de små ljusa insekterna. Vattenytan under alens grenar, där Speditörens fluga föregående kväll inspekterats av den stora öringen, stördes då och då av plasken från de små fiskarna.

Skymningen var inte långt borta. Rödde sig det mörka vattnet under grenarna eller var det inbillning? Jo, bestämt var det små nätta vak – nu var storöringen igång med kvällsmålet!

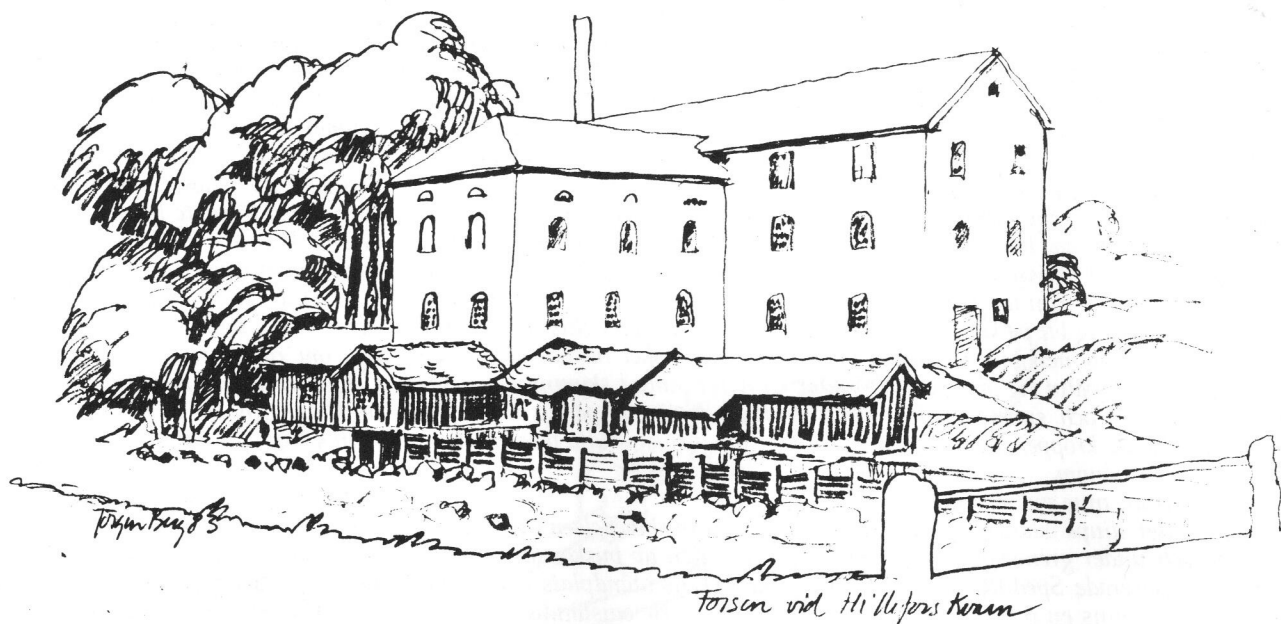
Advokaten lämnade i hast bron, tog sig genom grinden till kohagen och upp till vadstället vid ön. Han vadade över, försiktigt, ty här ovanför dämmet – där An flyter långsamt och lugnt – kunde skrammel av stenar säkert höras flera hundra meter under vattnet. Väl i land på öns övre ände hade han att ta sig till andra änden, och här krävdes också försiktighet eftersom vägen dit var kantad med hagtornsbuskar, som vid tidigare utflykter rivit hål på vadarna. Den här gången blev det inga fler hål.

Vid öns nedre ände satte sig Advokaten för att knyta på en fluga.

Advokaten finner det lätt frustrerande, att han efter mer än trettiofem års flugfiske ännu inte är särskilt säker på vilken fluga han skall använda för fisket. Han brukar undersöka vilka insekter som är aktuella, och välja fluga därefter – men har otaliga gånger funnit att fisken ratar hans val. Han har sällan kunnat reda ut varför.

Kanske har Advokaten fel "approach". Speditören får fisk, trots att han aldrig bekymrar sig om vad som flyger omkring, flyter på vattenytan eller badar; han är av den fasta övertygelsen att man oavsett väder, vind och insektsliv inte kan bjuda

forts å nästa sida

Forsen vid H. H. J. Kors

forts från föregående sida
fisken på något mer lockande än Elvis. Möjligen är därmed bevisat att allt hänger på tron. Advokaten är skeptisk till naturen och förmår i allmänhet inte mobilisera någon särdeles stark tro på saker.

Nu var det nödvändigt att välja igen. Om man skulle satsa på den ljusa nattsländan? Advokaten hade några små Elk Hair Caddis i flugasken, som stämde ganska bra i färg och storlek. En av dessa satt en stund senare på tafsen. Att knyta på en fluga i skymningen är numera ingen lätt uppgift för Advokaten. Ögonen hänger, trots hjälp av läsglasögon, inte med när det kvällas och tafsar är irriterande tunna vid den tiden på dygnet.

Advokaten reste sig och smög nedhukad och långsamt ut i vassruggen nedanför ön. Här är botten mjuk och utan stenar och potentiellt slammer. Han stannade i vassruggen och spanade ut mot platsen för den stora öringens kvällsmål, men skuggorna över vattnet gjorde det omöjligt att se något från det hållet. Fortfarande nedhukad vadade han ut till stengrundets yttre spets, kände med fötterna efter ett stadigt underlag, hittade det och förberedde det första kastet.

Naturligtvis är det långt mellan stengrundet och den plats där det vanligen står större fisk. Till Speditörens storöring i viken var det ännu längre, och det första kastet nådde inte fram.

"Jädrar, nu skrämmer jag fisken", tänkte Advokaten och lät linan flyta en bra bit nedströms innan han började ta hem den.

"Skärpning nu – ta det lugnt – se upp med grenarna – nu då, jo, där ligger flugan där den skall. Menda för mitt-

strömmen – faan, där draggar flugan bra hårt i alla fall – OJ, DÄR TOG DEN – men inte känns den särskilt stor – ta det lugnt, ta det lugnt!"

Där stod Advokaten mitt i den situation han fantiserat om flera gånger under dagen. Men det var en stillsam fisk. Den för inte som i dagdrömmarna iväg i väldiga rusningar, den ryckte och slet inte i linan och den hoppade inte. De följande fem minuterna pågick en lugn och gentlemanmässig dragkamp mellan fisk och advokat. Öringen uppförde sig ungefär som den basset-tik Advokaten en gång ägt, när någon tog henne på promenad i koppel; den stretade envist och stadigt åt andra hållet. Men fisken ville dessutom ner mot botten.

"Den kanske inte är så liten i alla fall", mumlade Advokaten just när öringen girade ner mot mitten av Än, så att den kom över på hans vänstra sida.

Advokaten fortsatte att ta in linan och fisken var fyra-fem meter från honom, när han inför hävningen fann sig tvungen att flytta på fötterna, eftersom öringen drog alltmer åt vänster. Advokatens ena fot stötte emot en lös sten, han vinglade till och stenen började rulla ner efter grundets sida under ett för en fisk sannolikt öronbedövande oväsen.

Öringen slutade i samma stund att uppföra sig gentlemanmässigt, gjorde ett stort hopp framför den ännu inte helt stadiga Advokaten, slet av tafsen och försvann. Advokaten hann se, att den stora spolförmiga kroppen stämde överens med Speditörens beskrivning kvällen innan.

Advokatens puls hade under de sista sekunderna rusat upp i prestissimo och det osade svavel om honom, när öringen gick. Full av adrenalin vadade han iland för att lugna ner sig. Han satte sig på en

tuva på ön, och han förnam nu vätan och kylan där vadarbyxorna läckt. Han kände sig litet halvvisen och behövde en cigarett.

Han hade hunnit begrunda sina felgrepp under fisket en stund och rökt halva cigarett, när en mansperson i ljusa sommarbyxor, brunrutig blazer, vit skjorta, prickig slips och svarta lågskor kom gående över kvarnbron. I ena handen bar personen en plastpåse från något snabbköp och i den andra ett plastfordral innehållande den billiga sortens spinnfiskeutrustning, som ibland om somrarna tillhandahålls på bensinstationerna – komplett med rulle, lina och spinnare.

Mannen försvann under träden i kohagen men dök strax därpå upp igen på väg ner till åkanten, mot vilken han höll en påtagligt krokig kurs, möjligen i avsikt att hålla sina lågskor väl skilda från kommockorna. Framme vid stranden nedanför ön lade han ifrån sig plastpåsen och plockade fiskegrejerna ur fodralet. Advokaten tittade intresserat på, när han tacklade spöet.

"En nybörjare", tänkte Advokaten, "Här är en till som kommer att göra bort sig." Och han såg fram emot att glömma sina egna tabbar under beskådandet av andras.

Manspersonen, som inte hade sett Advokaten, höjde utan vidare förberedelser spöet för det första kastet och spinnaren flög strax därpå ut i en väl avvägd båge. Den tog vatten med ett plask omkring trettio meter från fiskaren och denne började veva in, långsamt och lugnt. Plötsligt var det stopp.

"Ha, bottennapp", tänkte Advokaten ogint – han var på det humöret – men beredde sig det oaktat att erbjuda hjälp

med att lossa betet. Han skulle just resa sig, när han såg att det visst inte var fråga om bottenapp utan om fisk. Inte särskilt stor – men i alla fall.

Fiskaren drillade öringen metodiskt och professionellt. Det var en i högsta grad stridbar fisk, som försökte alla knep för att komma loss. Fiskaren drog den ända upp i gräset på stranden och avlivade fångsten, vars längd Advokaten bedömde till omkring trettiofem centimeter, stoppade ner den i plastpåsen, demonterade fiskeutrustningen, lade den tillbaka i plastfodralet och lämnade stranden samma krokiga väg mellan komockorna som han kommit. Det hela hade tagit högst tio minuter.

Advokaten, som under stigande förvåning iakttagit manspersonens förhållande, insåg plötsligt det utomordentligt komiska i situationen och började skratta. Lågskor och finkostym, ett kast, en fisk och sedan hem igen. Och här satt Advokaten själv, utrustad till tänderna, efter ett fiske som inklusive noggranna förberedelser hade varat mer än en timme – utan annat resultat än blöta i skrevet och en fluglös tafs.

Advokaten skrattade fortfarande, när manspersonen försvann bakom kvarnen.

På hemvägen var den förtret han tidigare känt helt bortblåst.

Några dagar senare började Advokaten semester och han och hela familjen for till England för att hälsa på vänner i Driffield i Yorkshire. Advokaten passade på att pröva kalkströmsfiske. Det fisket är emellertid en annan historia.

Bara någon dag efter hemkomsten från England mötte Advokaten Speditörens hustru, som önskade honom välkommen hem och i samma andetag berättade, att den stora öringen nu låg i Speditörens frysbox!

Speditören hade någon vecka tidigare känt på sig att nu var det dags. Han drog på sig vadarna, samlade ihop fiskegrejerna och begav sig till kiosken bredvid järnvägsstationen för den hamburgare han brukar stärka sig med före varje storfiske i Ån. Advokaten hörde sedan ryktesvis, att Speditören mitt i hamburgaren förklarar för en annan hungrig kvällsvandrare, som förvånat tittat på hans klädsel, att han var på väg ner till Ån för att dra upp en tvåkilos-öring. Därav blev kvällsvandrarens förvåning inte mindre.

Sedan gick det ungefär som för mans-

personen i lågskor. Speditören gick ner till Ån och ut på fiskeplatsen, knöt en Elvis – vad annars – på tafsen, kastade ett kast och krokade storöringen. Han hade att göra i drygt tio minuter, innan han fick den i håven. Han stoppade ner fisken i medhavd plastpåse, tog sig hem, väckte hustrun för att förevisa fångsten och gav sig sedan, när hon inte visade förväntad entusiasm, ner till Arkitekten och drog honom ur himmelsängen. Arkitekten hade ingen väg hemma men med hjälp av litet fiffighet och några enkla redskap – en käpp, ett snöre, ett litermått, en massa vatten och en plastpåse – lyckades herrarna bestämma öringens vikt till 2,4 kilo. De rensade öringen och satt sedan länge vid köksbordet, pratade om sina fisken och funderade på att ringa Advokaten i England och förmedla den sensationella nyheten.

Någon månad senare fick Advokaten och hans familj tillfälle att smaka på öringen – kokt, med hollandaise-sås och dillkokt potatis och ett utomordentligt vin. Alla var eniga om att måltiden var utsökt.

På något vis smakade öringen extra bra för Advokaten. Han hade ju själv faktiskt nästan fångat den.